

ELŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
Egy évre 2 korona.
Egy hónap 2 korona.

VISSZÉR:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 60 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden követségénél 16 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és környéki egyesület
Vasvári palotájában.
TELEFON-SZÁM: 39.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. Rt. Rt.
Tiszta.
József Könyvesház ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, november 6.

Kraljevóhoz közeledik a Kövess-hadsereg. (Erdélyi honvédek négy napos csatája a Stripánál.)

Budapest, november 5. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Siemivkova körüli harcok tegnap is egész nap tartottak és azzal végződtek, hogy az oroszokat a községből és a Stripa nyugati partjáról teljesen elfűzték. Ujabb 2000 orosz esett fogságba. Összes állásaink visszahódításában legkiválóbb része volt az erdélyrészi honvédeknek, amely négy nap és négy éjjel szakadatlanul harokban állott. A Sityr alsó folyásánál Komarowtól északra néhány orosz lövészárkot elfoglaltunk. Az ellenség Rafalowkától nyugatra betört állásainkba, de egy ellentámadás visszavetette. A harcok még folynak. Egyébként északkeleten az orosz tüzérség a harcvonal számos pontján fokozott tevékenységet fejt ki.

Olasz hadszíntér:

A tegnapi nap a görzi szakaszon is osendesebben telt el. Délután a görzi hídfő egyes szakaszai és a doberdói fensik északi része heves tüzérségi tűz alatt állottak. Az olaszok egyes előretörései tűzünkben összeomlottak. Éjjel az ellenségnek Zagora ellen irányított hat támadását vertük vissza. Egy olasz kormányozható léghajó újra bombákat dobott le Miramarera.

Délkeleti hadszíntér:

Az Orjen szakaszon küzdő csapataink tegnap átkaroló támadással rohammal elfoglalták a Grahovótól nyugatra emelkedő Mici-Matika hegyet, szétugrasztották a montenegrói védőcsapatot és nagy részét elfogták. Trebinjéttől keletre is több határszéli magaslato foglaltunk el. Avtováctól délre előtolt osztagaink tuleróban levő ellenség elől néhány ellenséges földön levő hadállásból kivonultak. Kövess tábornok hadserege a szerbeket Ariljénél és Cacoaktól délre a hegysségbe szorítja vissza. A hadsereg német csapatai Kraljevóhoz közelednek. A Gruza völgytől keletre fekvő magaslaton előnyomuló osztrák-magyar csapatok visszavetették ellenség utóvédjeit. Gallwitz tábornok hadserege bevonult Paracinba. A bolgár első hadsereg előnyomulása is halad. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Budapest. A sajtószállásról jelentik: Tegnap és tegnapelőtt heves és szakadatlan harcok folytak Görz vidékén. Összes vonalainkat megtartottuk a az ellenség újból óriási veszteségeket szenvedett. Az olaszok kétségbeesetten támadnak, tekintet nélkül a halottak és sebesültek ezreire és tízezeire. A podgorai magaslaton ellentámadással november másodikán valamennyi árknunkat visszazereztük. Másnap az olaszok megismételték támadásukat több erővel. Hatalmas tüzérségi tüzelés és aknavetés vezette be minden alkalommal a gyalogsági támadást, azonban mindenhol, a harcban megacélosodott védők minden rohalmot visszavertek. Az ellenség, amelynek kötelékei már teljesen össze-vissza keveredtek, több csapattestnél állománya felét elvesztette. Tegnap délelőtt újra támadást kezdték az olaszok, azonban visszavetettük őket.

Az olasz vezérek azonban minden áron át akartak törni és hatszor rohamozott az ellenséges gyalogság délután a Frigyes főherceg nevét viselő pécsi 52. gyalogezred osztagai által védelt állás ellen. Ezek a rohamok is összeomlottak megsemmisítő tüzésükben. A hetedik rohamnál az olasz csapatok maradványa eldobta fegyvereit. Egy tisztet és száz embert elfogtunk. A szakasz előtt nyolcszáz ellenséges holttest hever. Osavijnál is mindkét napon hevesen folyt a harc. November másodikán sikerült az olaszoknak a templom mindkét oldalán lévő hárszaporitba benyomulni, azonban a bevált 87. dalmát Landwehr gyalogezred osztagai tegnap újra visszafoglalták az egész állást. Ez alkalommal az észak-szomszédos szakaszról odavont lombardiai brigád és egy kerékpáros bersaglieri zászlóalj 9 tiszte és 411 közbetű fogságba esett.

A Morava partjára értek a szövetségeseik.

Berlin, november 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Le Mesniltől északkeletre egy kis árkot, amelyet a franciák még megszállva tartottak, (lásd október 26-i jelentést) ma éjszaka megtisztítottunk ellenségtől. A franciáknak egy támadása, amelyet a csapataink által Massiger-től északra elfoglalt árok ellen intéztek, véresen visszavertük. Az árok keleti végén még kézigránát haro folyik. Az elfogottak száma 3 tisztre és 90 főnyi legénységre emelkedett, 8 géppuskát és 12 kis aknavetőt zsákmányoltunk. Az angol főparancsnok French tábornagy egy hivatalos táviratban következtetést állította: „Loos melletti harcokban résztvevő 7 német zászlóalj veszteségi lajstromából kitűnik, hogy a veszteség-állományuknak körülbelül 80 százaléka rugott.” Ez az adat teljesen koholt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege.

Az oroszok tekintet nélkül rendkívül nagy veszteségeikre, folytatták hiábavaló támadásaikat a Swenten és Ilzen tavak közt, valamint Gateninál, ahol ismét négy erős támadásuk omlott össze állásaink előtt.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege.

Nem volt jelentős esemény.

Linsingen tábornok hadserege.

Czartorysktól északnyugatra az oroszokat rövid előretörésük után, amelyet Kosciuchnowkán át Wolozock ellen intéztek, ismét vissza vertük állásaikba. Budkától keletre támadásunk tovább halad. Komarowtól északra több orosz ellentámadást visszavertünk. Bothmer gróf tábornok csapatainál támadásunk a Siemikowce egy részét megszállva tartó oroszok ellen sikerrel járt, megint 2000 fegyver került kezünkbe.

Balkán hadszíntér:

A Moravica völgyben birtokunkba vettük az Arilje melletti magaslato- kat. Cacoaktól délre áthaladtunk a Jelica-planina gerincen. Csapataink visszavetették ellenséget a Kotlenik hegyvidék mindkét oldalán és az üldözés folyamán elérték a nyugati (Goljlika) Morava északi partját.

Kraljevo felett és alatt. Egyezer-kettőszáz szerbet fogtak el. Gruzántól keletre Gallwitz hadserege az ellenséget a Godacloa-Santarovac-i vonalon túl vetette vissza, a Lugomirtól délre rohammal elfoglalta a magaslatokat és a Morava völgyben megszállotta Cupria, Treznjevica és Paracin helységeket. Egyezer-öttszáz szerbet fogtak el. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A harmadik hadikölcsön jegyzése Aradon.

(Aradi kereskedelmi iskolai tanulók akciója.)

Aradi Közlöny tudósítás

Arad, november 5.

A harmadik hadikölcsön jegyzésének összege, amennyire az eddig készített jegyzésekből megállapítható, 40-50 százalékkal nagyobb, mint az előző kölcsön eredménye, úgy, hogy már most lezárhatjuk azt az örvendetes ítényt, hogy a harmadik hadikölcsön összege legalább a felével, ha többel nem, feltől fogja mulni az előző hadikölcsön jegyzésének összegét.

Rendkívül nagy jelentőségű a németországi jegyzés. Németország 300-400 millió koronát jegyez a magyar és osztrák hadikölcsönre. Német bankok, iparvállalatok, kereskedők jegyzéséből kerül ki ez az összeg, a berlini piacán már is javul az osztrák-magyar valuta, mert aki Németországban magyar hadikölcsönt jegyez, annak magyar pénzre van szüksége. A magyar és osztrák valuta árfolyamának javulása tehát annak az eredménye, hogy a német tőke fokozott érdeklődéssel fordul a magyar hadikölcsön felé a tetemes összeget jegyez is a magyar hadikölcsönből. Ma is több nagyobb jegyzés történt Aradon, amelyekkel az eddig aláírt összegek végső eredménye a mai napig a huszoneg millió koronát is meghaladja.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál jegyeztek a mai napon: Borbély Edith 100.000 korona, Herold Antal 100.000 korona, Sebők Róza 100.000 korona, Tamássy Béla 30.000 korona, Aamann György 20.000 korona, Fiszter János 20.000 korona, Weisz Johann 20.000 korona, Bistyák János dr. 20.000 korona, dr. Graur Viktorné 14.000 korona, Hohn György 10.000 korona, Dengl Mátyás 10.000 korona, Denel János 10.000 korona, Dengl Katalin 10.000 korona, Krebs János 10.000 korona, Krebs Margit 10.000 korona, Hartmann János 10.000 korona, Finster Mátyás 10.000 korona, Csárán Jánosné 5000 korona, Kolosvári kőszénbánya 2000 koronát. Összesen ma 521.000 korona összegű jegyzés történt. Az eddigi összes jegyzések 8.858.900 koronát érnek el.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a mai nappal a jegyzések 3.340.000 koronára emelkedtek.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál ma Fischer Elis 100.000 koronát, Tagányi Sándor dr. 150.000 koronát, Földes Kelemen 20.000 koronát, Zalay Sándor 1000 koronát jegyzett,

a kisebb tétetek 500 koronát tettek ki, a jegyzések összege a mai napig 1.888.450 korona.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál 15.500 koronát jegyeztek. Scheer Anna (Borosjenő) 1000 koronát, Schlee István (Szentlányfalva) 600 koronát, Karton Anna (Borosjenő) 200 koronát. Az összes eddigi jegyzés 851.350 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál kisikoru Steinhardt Lili ma 5000 koronát jegyzett. A végálladék az intézetnél 1.616.000 koronára rug.

A Kereskedelmi Banknál 18.200 korona a mai jegyzés. Ebből Heim Nándor 6000 korona, Becker József 5000 korona, Klein Ferenc 2000 korona, Nagy Mária 2000 koronát jegyeztek.

Az Aradi Kereskedők Takarékpénztárnál a mai jegyzés 18.900 korona. Ebből az aradi polgári leányiskola növendékei 8400 koronát, a kisjenői inr. elemi iskola tanulóit 6600 koronát jegyeztek. Az eddigi jegyzések összege 927.000 korona.

A felső kereskedelmi iskolák tanulóit 58.000 korona hadikölcsönt jegyeztek. Az aradvárosi fiú felső kereskedelmi iskola tanári kara Somogyi Gyula dr. igazgató vezetésével lelkes propagandát fejtett ki a hadikölcsön jegyzés érdekében. E mozgalom, amelyet Schaak Béla dr. kir. főigazgató is támogatott, szép eredménnyel járt. A mai napig a fiú felső kereskedelmi iskola tanulóit 30.000 koronát, a női felső kereskedelmi iskola tanulóit 17.000 koronát és végül a női kereskedelmi szaktanfolyam növendékei 6000 koronát jegyeztek.

Lesz-e békekongresszus a háború végén?

(A központi hatalmak terveit. — Amerika békeközvetítéséből nem kérnek.)

Tudósítás

Berlin, november 5.

A béketárgyalásokról sok szó esik mostanság Németországban. Sokat irnak arról, hogy a semleges államok, valamint külföldi testületeknek, tudósoknak és érdekelteknek nagy tömege arra várakoznak, hogy az elővendő béketárgyalásokon résztvegyenek, vagy azokat legalább is megfelelően befolyásolhassák. Hogyan képzelik azt el, az nem egészen világos. Annyi bizonyos, hogy a békekötés módjaira és formáira vonatkozó feltevésnek a külföldön, de itt Németországban is annyira elmosódottak, hogy a német sajtó szükségesnek látja erről a kérdéstről bő ismertetéseket közölni. Nekünk, magyaroknak is érdemes és kell ezzel a kérdéssel foglalkoznunk és így nem lesz érdektelen, ha nagy körvonalakban mi is ráirányítjuk a figyelmét — egyelőre ugyan nem a békekötés lényegére, hanem csak az aktus külsőségeire, olyan irányban, ahogy a békekötés formáját itt Berlinben elképzelik.

A semlegesek nem indulnak ki az 1871-ik év gyakorlati tapasztalataiból, hanem a bécsi kongresszus tanácskozásaihoz keresik a világháború béketárgyalásainak analogiáját. Ennek minden bizonnyal az az oka, hogy a világháborúban is ugyanúgy, mint a napoleoni hádjáratban, több ország vesz részt.

Mértékadó német diplomáciai és politikai körökben azonban arról beszélnek, hogy most egy ilyen nemzetközi békekongresszusról szó sem lehet. A háromnegyed évig tartó bécsi

kongresszus egészen más körülmények között gyűlt egybe, mint amilyenek között a világháború befejezését várni lehet. Akkor az összes európai nagyhatalmak szövetségesek egyetlen ellenség: a francia császárság letörésére.

Ezen hosszú, vagy a bécsi kongresszushoz hasonló tárgyalásokról ezúttal — és a nézet illetékes német körökben — beszélni se lehet, már csak azért sem, mert az adott katonai helyzet a hosszabb tárgyalástól teljesen kizárja. Egy hosszabb tárgyalástól ugyanis minden elővigyázati intézkedés ellenére is eltolódásokat idézhetne elő a hadsereg elhelyezkedésében. A hosszúság alkudozások kizárt volta azonban nemcsak a praelimináris, — hanem a végleges békére is vonatkozik. A győzők egyáltalán nem bocsájtkozhatnak bele inter pares megbesszésekbe, még kevésbé lehet szó arról, hogy a béketárgyalásokba a semlegeseket is bevonják. Valószínű, hogy akár valamelyik fél tesz közvetlen békeajánlatot a másiknak, akár valamely semleges állam közvetítésére indulnak meg a béketárgyalások, a tanácskozások hosszabb időt igénybe venni nem fognak és legfeljebb néhány hétig tarthatnak el. Ha ezidő alatt eredményt elérni nem tudnának, akkor a hadseregek operációi mindaddig folytatódnak, amíg az egyik fél akaratát a másikra rá nem kényszerítik.

Ismétlem: mértékadó berlini körök erősen hangsúlyozzák, hogy a központi hatalmak részéről egy békekongresszuson való részvételtől szó sem lehet. Berlinben azt tervezik, hogy ha egyszer rá kerül a sor, a békét külön békekötésekkel fogják biztosítani, de nem gondolnak tulajdonképpen különbékére, hanem olyan megegyezésekre, amelyeket minden hatalom külön köt meg egymással. Ezek a békekötések idő szempontjából talán egyszerre történnek meg, de ami a béketárgyalások helyét illeti, azok külön-külön fognak lefolyni. Előrelátható az is, hogy a központi hatalmak elutasítják majd, hogy az Egyesült Államok közvetítsék a békét, miután Wilson-kormányza a semlegeség amerikai magyarázatával valóban nem szolgált rá arra, hogy utóbb a békeközvetítő szerepét játssza. Eszenkívül Európa csak hálás lehet majd a központi hatalmaknak, ha nem járulnak hozzá, hogy a tisztán európai kérdéseket tárgyaló békekongresszuson Japán is szavazattal bírjon, de meg teljesen elképzelhetetlen is, hogy a békekötéseket többségi alapon döntsék el. Ez csak újabb háborús anyagot adna okot.

Berlinben valószínűnek tartják, hogy a tulajdonképeni békekötés után fognak egy világháború kongresszust összehívni, amelyen a specifikus nemzetközi problémákat intéznék el. Annyi probléma ugyan, amennyi a világháború folytán felvetült, megokoltá tané, ha a békekötés előmunkálataihoz már most hozzákezdene, de Németországban ezt még korainak tartják az illetékesek.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelemébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen címre küldötték.

Francia taktikával harcoltak az olaszok a harmadik Isonzó-csatában.

(Joffre tanításai. — Ötven óra az ördögkatlanban. — Négy olasz hadsereg megroppanása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 5.

Leonhard Adelt a Berliner Tageblatt haditudósítója jelenti a harmadik Isonzó-csatáról lapjának:

— Azon az estén, amikor az olaszok általános támadásáról szóló hírt olvastuk, épen Belgrádból jöttünk és egy simonyi szállóban pihentünk meg, amelynek homlokzatán még szerb arapellek sebhelyei látszanak. Nyomban tudtuk, hogy ezuttal döntésért indult a harc. Elfeleedtük ebben a pillanatban a sötét és kietlen Belgrádot, katonáink végtelen sorát, amely kétségbeesetten rossz utakon öbölnek egyre délre. Viasszállt emlékezetünk az Isonzóhoz. Tirol hősi védőihöz, ahol előzőleg heteket töltöttünk. Igen: mialatt mi Szerbiában egy másik, világtörténelmi jelentőségű döntés harcait követtük nyomon: azok a hősök ott, az Isonzó partján éjjel és nappal állották egy félmillió hadsereg rohamra szülő áradatát.

Négy teljes olasz hadsereg áll több mint két hete harcban összes tartalékait is küzdelembe vetve déli Tiroiban, a Dolomitoknál, az Isonzó közepfolyása mentén és a doberdói fensíkon és eddig százötvenezer embernél többet áldozva fel csak a Ladro-völgy bejáratát és a Col di Lana elváltását foglalhatták el. Ezzel szemben Dankl, Rohr és Boroevics három hadserege ma: az Isonzó csatájának fegyvereink győzelmével eldőlése után ugyanott áll, ahol állt október 21-én az általános támadás kezdetén. A Col di Lana tiroli császárvédszerek harcoltak, a tolimeni hidót ságrábi és szabadkai bakák védtek meg, a görzi hidónál dalmaták és lemergi Landwehrek küzdöttek hősiessé, Doberdo fensíkján a stíriai Landwehr versenyzett a debreceni és fehértemplomi magyar bakákkal és budapesti tábori vadászokkal a harcokban. Az az élő fal, amely Franciaországban és Flandriában több mint egy éve ellentáll minden erőszárazásnak: itt délen is hasonló erőt mutat.

Két nagy csatáról, amely itt folyt le, írta annak idején. Ez a harmadik, és a döntést forrasztó, ugyanast a képet mutatja, mint az előzők: éjjel-nappal sugó bombázás minden kaliberű lövegű; gránátápor, amely össze-marcangolja a drótakadályokat és elberitja az osztrák-magyar csapatok fedezékét. Aután a gyalogság egyre megújuló és tüzelésben újra összeomló rohamai. Tehát az első két vezetett csatából semmit sem tanult az olasz hadvezetőség? Ezekből csakugyan nem okultak, azonban ott járt az olasz fronton Joffre szakértő tisztjel táborkarával és kioktatta az olaszokat a francia támadási taktikára. Ahol a talsj est megengedte — így a viereguthi fensíkon és Doberdonál — az olaszok is francia módszer szerint rendszeresen vezetett árkokban küzdöttek előre magukat. Amint ezek az árkok elérték aknamezőinket, külön műszaki csapatok kísérletet tettek az aknák felrobbantására és a drótakadályok szétrombolására. Az éj esendjében a feszülten figyelő előőrsek gyakran hallhatták az olasz árkászok és aknarombolók szavát, a drótakadályok eleszikorgását a drótvágó ollók alatt. Egy-egy halk figyelmeztető, utmutató mondat a telefon ragylóiba és a villamos fényszórók sápadt ize felkeresi a gyanus helyet. Az olasz szap-

őrök mozdulatlanul, halott-mereven lapulnak meg, de későn: az ágyuk kőszerte már megindult és világítóvédékek a gránátokkal váltakozva, fénybe és halálos tűzbe borítják a terepet.

Az osztrák-magyar front ilyen „kitapogató” hetek óta tartott, mielőtt minden szakaszon megindult volna az általános bombázás. Ehez az általános és egyre újabb ágyúkkal pótoltt, kiegészített tűzhez is Joffre adott új technikai tanácsot: a dobpergés-szerű tüzelés alkalmazását, amelyet Flandriában és francia földön már megismertettek velünk. Az osztrák-magyar csapatok, amelyek azt hitték, hogy az első két Isonzó-csata borsalmait már fokozni nem lehet, ötven teljes órát, nappalt, éjszakát és újra nappalt éltek át valóságos ördögkatlanban, amelyben menydörgő bombázás, óriási lángnyelvek, fekete kő-, föld-, éretörmelek- és füstszökőkutak, összeomló fedezékek, szétéptett emberi testrészek, hörgő sebesültek forrtak együtt. A távoli szemlélő is elborzadva kérde: hogyan lehetséges, hogy ezt emberek átélhetik, még utónna szembeszállnak a támadókkal és törhetetlen vitességgel harcolhatnak. Mert a pokoli ágyuzás után négy olasz hadsereg emelkedett fel fedezékeiből az éj sötétjétől takartan döntő rohamra.

Az osztrák-magyar őrszemeket helyükön találták. Alarm. A hátrább elhelyezett tartalékok sietve felvonulnak. Az ellenséges tüzés újra megszólal. Az olaszok első sorából mérges gázok felhője szállong előre. A védők félig ajultán, félig eszméletlenül vetik magukat az ellenségre, gépfegyverek halálkaszája vág végig a sűrű olasz hadsorokon, kézigránatok zudulnak a legtömöttebb oszlopokba, ahol hegyre halmazódnak a hullák. Ahol az állásokba bejutottak az olaszok: a legvéresebb kézi tusával vetik ki őket. Doberdo fensíkjain hatszor jutottak be október 28 és 29 közti éjszakán árkainkba és az ellentámadás mind a hatszor kivetette őket. És így ment ez más szakaszokon is.

A nagy harcban a levegőből is beleszóltak a repülő harcászok. Az ágyuk szava annyira feldörög hozzátuk, hogy szinte ályomja motorjuk siketítő bugását. Az olasz repülőrajok a görzi repülőteret, a dninói pályaudvart és viaduktot, Triestet és a Miramare kastélyt. Az osztrák-magyar repülők Velence katonai pontjait látták el bőségesen bombákkal és Bresciában a löszergyárat pusztították el.

A döntés nem sikerült. A négy olasz hadsereg tízezreket veszített halottakban hiába.

A Normellit. Krisztiánból jelentik: Egy Norvégiaiban letelepedett svéd mérnök, Wulff-Normelli, egy új ammonium-nitrat robbantószeret fedezett fel, amelynek jelentősége különösen a gránátok gyártásánál igen nagy jelentőségű lehet. A megejtett katonai próbálások szerint az új robbantószernek 25 százalékkal nagyobb a robbantóereje, mint az eddigi alkalmazásban levő robbantószereknek. Oriási előnye az új találmánynak az, hogy robbantóereje gyorsabb, minden nagyságu gránátnál alkalmazható és sohasem robban szét addig, amíg az ellentámaszt kifejtő akadályon át nem hatolt. A Normellit-nek nevezett új anyagot eddig csak

kézigyártás után állították elő és kétségtelen, hogy a gyári előállítás folytán robbantó hatása még fokozódni fog. Krisztiánban máris létesült egy társaság, amely azonnal hozzálát az új robbantó-anyagnak nagyban való gyártásához, úgy, hogy már a jelenlegi háboruban hasznát is vehetik.

Osztalékot fizet az aradi textil-gyár.

(A Hungária Részvénytársaság háborus éve.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 5.

A Hungária aradi textil-gyár részvénytársaság a hó 21-én tartja meg rendes közgyűlést, amely azért tarthat számot a rendkívüli érdeklődésre, mert az igazgatóság meglepő tevényt terjeszt a részvényesek elé. A textilgyár ugyanis ebben az esztendőben, az előző évektől eltérően, — osztalékot is fog fizetni. Hogy százalékokban kifejezve mennyi lesz az osztalék, azt még nem állapította meg a részvénytársaság igazgatósága. A mi értesülésünk úgy szól, hogy a jól megalapozott ipartelep ez évi jövedelme megegyezik a 6 százalékos osztalék kifizetését és talán ezt fogja javasolni az igazgatóság a közgyűlésnek.

Hogy a Hungária jelentékeny nyereséggel zárta le ezt az üzletét, az mindenesetre örömet okoz a részvényeseknek, a divyidenda kifizetése pedig meglepetéssel szolgál azok számára, akik a szépen fölszerelt gyár fejlődése iránt fenállás óta érdeklődnek. Asért kell meglepődést az osztalék, mert a Hungária ez évben először részesített a jövedelemből részvényeseit. Eddig az volt az oka a nyereségvisszatartásának, mert a vállalat jövedelme nem engedte meg az osztalék-kifizetést.

Az elmúlt üzletév azonban a Hungáriára nézve szerencsésnek mondható. Ugyanis ez a gyár is egyike ama vállalatoknak, amelyeknek hasznára volt a világháború. Az aradi textilgyár elég tekintélyes mennyiségű megrendelést kapott a hadügyi kormánytól. Hosszu hónapok eltelték ugyan, amíg a hasonló osztrák gyárak mellett az aradi ipartelep is munkát tudott kapni a hadsereg számára, de végre mégis sikerült bevezetni arra az eleinte hozzáférhetetlennek látszó területre is a gyár produktumait.

Ettől eltekintve, határozottan ügyes módon használta ki a Hungária a kontinens nagy részén a háború alatt beállott jutabányt. A gabona félek és Hestnemtek számára készülő szákokhoz ugyanis Indiából származó futát használnak föl a gyárak. Mivel azonban az Indiához vezető tengeri utakat a velünk ellenséges viszonyban lévő Anglia uralja, természetesen mi és szövetségeseink nem kaphattak futá nyersanyagot. A szákok előállításához ezért kényszerűségből a gyöngébb, de szintén eléggé megfelelő pamutanyagot használtuk föl, melyből már a központi hatalmak is kielégítő készlettel rendelkeztek. A szák ára tudvalevőleg időközben legalább száz perccenttel emelkedett, és az a körülmény nyomot hagy ugy az aradi, mint a többi textilgyárak mérlegén.

Itt említjük meg azt is, hogy Haefele János elzászi gyárosnak, az aradi Hungária részvénytársaság egyik alapítójának, az igazgatóság volt tagjának helyét ezen a közgyűlésen sem töltik be. Haefele vagyonát tudvalevőleg lefoglalta a német kormány; az általa eddig betöltött igazgatói hely továbbra is üresen marad, mert ügyét a gyárban csak a háború után rendezik.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szombat: „Korsó szépe” operett

* A kulturpalota könyvtárának vezetője értesíti a könyvtér használati közönséget, hogy a könyvtár a szabályzat értelmében a téli hónapokban d. e. 9-től 1 óráig és délután 3—5 óráig az olvasó közönség rendelkezésére áll. A könyvek kölcsönzése szombat d. u. és a vasár- és ünnepnapok kivételével d. e. 10—12 és fél óráig és d. u. 3—4 óráig történik.

* A színház hírei. A korsó szépe operett előadások mai bemutatója iránt a legnagyobb érdeklődés mutatkozik minden vonalon. A közönség minden tekintetben kielégítést talál, pompásan mulasztató szöveg, vérbeli pattogó zene, és az édes szereplők nagy ambíciója, mindent egybe véve rendkívül kellemes színházi estre van kitéve. Vasárnap este 7^{1/2} órakor másodszor kerül színre és a minden jelenésben mulasztató operett vidonság A Korsó szépe és délután 3 és fél órakor mérsékelt helyekkel A Bőregér Strauss elővillősen operettje van műsoron a két nő szerepben Várady Margit és Horvát Mária, a többi szereplők Járni Béka, Barics György, Járni S. Polgár stb. Előkésműleten Bay test két lélek a Vízszínház legújabb színmű vidonsága, és Palika a nemzeti színház műsor darabja vidonság.

* Az Alagút. (Kellermann világírta regénye az Urániában.) Két este át százakra menő tömeg töltötte be a színház nézőterét, a pénztár előtt pedig talán még többen állottak jegy nélkül. Nagyobb népszerűség alig fogadott még mozdulatot, mint ezt a monstruozus filmet. Hiszen még közéletben is nehéz követni az Alagút robozó eseményeit, hát még milyen nehéz lehetett megalkotni, életre hívni a filmet. Ezért sikerült a rendezőnek minden kiváltságot érvényesíteni a sok ragyogó jelenettel közeli közeli a színpadi utánpótlást a regény merész fantáziái eseményeinek. A rendező hatalmas színpadi produkált ebben a darabban az évi alagút megrendezésével és a vad, halhatatlan mozgómozgások tömegjelenetek beállításával. Ezek jelenetek ragyogóan érvényesülnek a filmben, ezek a mű legképrésebb részletei, melyek nemcsak a közönség tárgyai lesznek: a robbanás az alagútban, munkássztrájk, az Atlantic Tunnel Syndicat palotájának égése, a palota harmadik emeletén Mac Allan, aki hidegvérrel szedi össze fontos iratát és az alagútban először végigszelődő gyorsvonatot, a 23 esztendő szörnyű, megpróbáltatással telt munka eredménye. — A magtérés Schuldkräu- lit film legközelebb az Urániában. 5

* Göre uramék története az Apolló-vásznán. Haragú kacagástól visszhangzott ma este az Apolló-színház nézőtere. Göre Gábor lepdői bíró házának öröme és a Mária lány lakodalmának története könyvekig nevetetett meg minden embert, aki csak a nézőtérre helyet foglalt. A szintizta magyar adoma-világ jól ismert karikatúrái: Göre uram, Durvins sógor, Kátia sógor és valamennyien a többiek elevenedtek meg az Apolló-vásznán a pompás mókákkal olyan mulasztást szerettek, amelyért hálát és elismerést illett a derék magyar színészeket, akik óriási sikerre vitték ezt a filmet, de az elismerés Niotheti az Apolló-színház is, hogy Göre uramék társaságát me-invítálta Aradra. A vendégek még szombaton és vasárnap maradnak az Apollóban. 3

* A nagy Nordisk-dráma premierje az Apollóban. Az Apolló-színház műsorainak változatosságát jellemzi, hogy Göre Mária lakodalmának józsi történetével egy programon hozza színre a Nordisk-filmgyár egyik legjobb, hatalmas alkotását: A rabasszony-t. Ezt a művészetet, amelyet ebben a drámában kapunk a Nordisktől, lehetetlen eléggé dicsőíteni. Thomson Ebba a címszerepben és Dinesen az orvos szerepében csodás alakítást nyújtanak. A darab szűsége egyszerűen szenzációszámba megy, annyira érdekes és eredeti. A kiállítás jellemzésére elegendő arra hivatkoznunk, hogy

a filmben a Nordisk-filmgyár védjegy van. A nagy Nordisk-drámának fölülmulhatatlan sikere volt. A rabasszony még szombaton és vasárnap marad műsoron az Apollóban. 3

Hindenburg
Dünaburgnál döntést akar

(Az oroszok eikeseredetten védik a várost. — Wolhynia és Minsk kiűritése.)

Távított tudósítás.

Berlin, november 5.

Az egész világ már hosszú hetek óta nagy érdeklődéssel figyel arra, mi történik Hindenburg legexponáltabb frontján, a dűneburgi hidtől, amelyet a város előtt délkeletre elhúzódó töltecsok, mocsaras lapályok és erdős dombvidékek alkotnak. Az itt lejátszódó események rejtelmeibe igyekszem ezúttal bevilágítani.

Julius elején kezdődött a nagy kurlandi offenzíva, amely egváloze Mitau bevételével végződött. Rövid pihenés után déli irányban továbbvontak a német haderők a Tara és Svienta folyók mentén és az itt álló orosz haderőket mindenütt visszavetették a keleti partra. Csapatunk csakhamar hatalmukba kerítették Vilkomierz városát, amelyből kitűnő országot visz északkeleti irányban Dünaburgba. Most már az országot mindkét oldalán nyomultunk előre és Antologinál elértük a nagy tövidéket. Szeptember 11-én eljutottunk az országot mentén Davgellig. Ezen túl az országot átmettszi a Svienta folyó, amelynél az oroszoknak jól kiépített állásuk volt. Mi azonban balra Antoleptinél megkerültük ezeket az állásokat, amire a harmadik orosz hadtest visszavonult.

Dicsőséges harcokkal és folytonos megkerülésekkel egyre kiűztük az oroszokat előre el-készített állásaikból, míg végre eljutottunk Novo-Alexandrovszkba, ebbe az országot mellett fekvő csinos városkába. Ez szeptember 19-én történt. A város mögött előbb Novojánál levő állást, majd Kurzumtól a Lavkessi-tóig terjedő orosz vonalat foglaltuk el és így egyre közelebb dolgoztuk magunkat félkör alakban Dünaburghoz. Végül elérkeztünk ahhoz a vonalhoz, amely Mediumtól délkeletre Gatenin keresztül egészen Grenzthalig húzódik és onnan a Dryswjaty-tóig terjed. Itt állunk már hetek óta, folytonos, reánk néző dicsőséges, az ellenségre nézve pedig veszteségteljes harcok közepette.

Rövid szünet következett ezután. Az oroszok nagy csapattesteket vontak össze mindenfelől Dünaburg védelmére és így el voltunk készülve az oroszok támadására. Es ezek nem is maradtak el. Október tizedikén kezdődtek a támadások és azóta alig múlt el nap, hogy ne támadtak volna ránk. Volt olyan nap, amidőn nyolc támadást kellett visszavernünk. Offenzíváinkat mindig tűzérégi előkészítés vezette be és pedig olyan pazarsággal, aminőt az oroszoktól még nem látunk át. Ugy látszik új japán municiók vonatok érkeztek Dünaburgba.

A tűzérégi támadások leghevesebb napja október tizannegyedikén volt és pedig Gatenin és Grenzthal ellen. Frontunk azonban ingadozás nélkül kitartott és amidőn az oroszok rohamra jöttek, csakhamar halomra gyűlt akadályaink előtt az ellenség holtteste.

Október 14-én négy, 15-én pedig hat orosz roham omlott össze. Az oroszok egymás-mögött huszonnégy sorban támadtak. Október 16-án ismét három támadást vertünk véresen vissza. Október 17-dike a legnehezebb nap volt ránk nézve, mert egymásután öt tá-

madás zúdult ránk. Orosz foglyok mondták nekünk, hogy parancsot kaptak, hogy minden-áron törjék át állásainkat. Egy napi pihenő után a negyedik, tizennegyedik és hatodik szibériai hadtestek, valamint az első vadász-dandár ural ellenünk támadt, csaknogy ezúttal is hiába.

E harcok folyamán az orosz repülő is nagy tevékenységet fejtettek ki. Egyikük az idillikus Novo-Alexandrovszk városára tíz bombát dobott, amelyek közül egyik eltalálta a fából épített táviróépületet. Az ott dolgozó német távirászkokat szerencsés módon nem érte baj. Amíg csaknem az egész épület összeomlott, az a szoba, ahol dolgoztak épen maradt. Mintha misem történt volna, a derék katonai távirászkok nyugodtan gépeik mellett maradtak. Nagy izban egy német repülő az orosz ütőgek fölött szállt el. Ekkor egy orosz repülő föléje kerekedett és bombát vetett rá. A német pilóta ügyesen elhajlott a bomba elől, amire az orosz ütőgek közé hullott és nagy kárt tett bennük.

Igen nehéz feladat volt megteremtési az utánpótlás zavartalan biztosítását. Bár Vilkomierz és Dünaburg között a nagy országot jó állapotban van, azonban ezt a csapatállítást annyira igénybe veszi, hogy más utakról is kellett gondoskodni.

Nemsokára eljön Hindenburg offenzívájának ideje is és akkor az oroszok ismét meggyőződhetnek majd arról, hogy a német erőnek nem lehet ellentársa.

Wolhynia polgári kiűritése.

Pétervár, november 5. A Ruszkoje Szlovo jelenti: Alexejev tábornok, a főparancsnok helyettese elrendelte Minszk és Wolhynia polgárilag való kiűritését. A kiűritésnek jövő osztoztokig be kell fejeződnie. A gyárak még tíz napig maradhatnak, hogy készleteiket és felszereléseiket elszállíthassák.

Tíz nap óta nem volt ütközet a bukovinai határon.

Bukarest. Doroboiából jelentik az egyik bukaresti lapnak:

A bukovinai határon az osztrák-magyar és az orosz csapatok között tíz nap óta egyetlen ütközet sem volt. A harcolók megmaradtak régi állásaikban. Az oroszok még mindig Boianban, az osztrák-magyar csapatok pedig Zureniben tartózkodnak és ugyanazon környéken, amelyet már néhány nap óta megszállva tartanak. A harcolók arra használják fel az időt, hogy megerősítsék magukat és felkészítsék soraikat úgy, hogy rövid időn belül új és heves harcok várhatók. Osztrák-magyar és orosz repülőgépek folyton felderítő repüléseket eszközölnek a bukovinai fronton, közel a romániai határhoz.

Czernovic. A besszarábiai fronton az oroszok tegnap újból többször támadtak a francia eredetű gázbombákat dobtak. Támadásaik újból sikertelenek voltak.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára. :- :-

Románia helyzete a központi hatalmak győzelmével.

(Nem engedik át az oroszokat. — Harc készül a Dunán. — Filipescu belső forradalmat jövendöl.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest—Szófia, november 5.

Odesszából jelentik a bukaresti lapoknak: Az ideérkezett szófiai belga konzul többek között a következőket mondotta: Görögország és Románia nem vesznek részt a Balkán háborúban, mivel Bulgária örökre lemondott a Dobruzsát és a görög Makedóniát illető törekvéseiről.

Románia nem engedi orosz csapatok átvonulását.

Bukarest. A Szófiában megjelenő „Utro“ Bukarestből nyert értesülése szerint Románia Bulgáriának és a központi hatalmaknak megnyugtató kijelentéseket tett magatartására vonatkozólag. Románia kijelentette azt is, hogy sohasem fogja megengedni orosz csapatoknak az ország területén való átvonulását.

A központi hatalmak győzelme és Románia.

Bukarest. Nenitzescu D., volt romániai kereskedelemügyi miniszter a Majorescu kormányban, aki a háború kitörése óta állandóan és fenntartás nélkül követeli Romániának a központi hatalmakhoz való nyílt csatlakozását, a „Steagul“ tudósítója előtt felette érdekesen nyilatkozott Románia helyzetéről az aktuális kérdések kapcsán.

— A háború — ugymond többek között a volt miniszter — amint ezt ma már minden jel mutatja, a központi hatalmak győzelmével fog végződni... Az entente nagyon elszámította magát ebben a háborúban még a katonasági létszám dolgában is, mert nem számított a német organizációval, amely olyan imponánsul tökéletes, hogy még a szövetségesek hadait is ellátja tisztekel.

A volt miniszter kimerítően nyilatkozott azután Németország óriási pénzügyi erejéről és elosztatta a központi hatalmak kiéheztetéséről szóló tévhitet.

— Franciaország — jelentette ki azután teljes határozottsággal, már nem folytathatja sokáig a háborút. Területének tekintélyes részében a németek az urak és pedig a kereskedelmi és ipari szempontokból nagyon fontos szén és vastermő vidékeken.

Nenitzescu azután nagyon szomorú képét festette Franciaország és Oroszország gazdasági helyzetének, ez utóbbi teljes katonai összemelésének, majd szószerint így folytatta:

— Egyedül Anglia nincs eléggé meg rázva és van elszánva a háború további kinyújtására. De Anglia Egyiptomban lesz majd szíven találva. Egyiptom a balkáni német akció célja és akkor majd nem lesz mesze a béke sem többé.

— Amí Oroszországot illeti — ugymond a román államférfu — bizonyos, hogy akcióba lépése egy oseptet sem változtatott a harotéri helyzeten, sőt, épen az ő beavatkozása óta szenvedte Oroszország is a legsúlyosabb vereségeket.

Mihelyt nehéz ágyuk és munició érkezik Konstantinápolyba, Gallipoli végleg felszaba-

dul, másrészt pedig megindul a német-török akciók Egyiptom ellen. Ettől a pillanattól kezdve Anglia, amely Egyiptom feletti uralmában és India felé vezető közvetlen útjában fenyegetve lesz, hajlandónak fog mutatkozni a békekötésre. Ez a pillanat Románia részére nagyon nehéz lesz, mert a krízis folyamán nem folytatott elég szilárd politikát. Megtörténhetik, hogy a béke egy határozottan nemzetközi helyzettel és egy megnagyobbodott Bulgáriával talál majd szemben bennünket.

A Duna teljes felszabadítása.

Bukarest. A Bukarestben megjelenő „Agrarul“ írja: Az utolsó hírek megerősítik azon értesülésünket, hogy Magyarország és Bulgária között ismét megnyílt a Duna. Osztrák-magyar hajók sűrűn horgonyoznak már bolgár kikötőkben. Az első Widdinbe érkezett magyar hajó már meg is rakodott különböző bolgár áruval és terménnyel.

Arról is értesülünk. — írja az Agrarul — hogy az utóbbi napokban nagyon jó áron, nagy terményvételek történtek Bulgáriában. Mi pedig ezalatt központi bizottságosodni játszunk, reakciós intézkedéseket foganatosítunk és előkészítjük a terménykivitel monopoliumát. Micsoda nyomoruság!

Bukarest. Galatából jelentik a bukaresti lapoknak:

Widinből elindult Radujavoo felé egy magyar személyszállító gőzhajó, amelynek fedélzetén egy bolgár tábornok tartózkodott. Widinbe három osztrák gőzhajó érkezett meg lompalankai csapatokkal. Turnu-Severinből gőzhajón ideérkező személyek állítják, hogy az osztrák-magyar Duna-flotta Severinnél elhaladt. Ebben az esetben előreláthatólag harcok lesznek az osztrák-magyar gőzhajók és a felfegyverzett orosz hajók között, a melyek egy sziget mögött elrejtőzve leselkednek az osztrák-magyar hajókra.

Bukarest. Turnu-Severinből jelentik november 2-iki kelettel a bukaresti lapoknak: Ma reggel 8 órakor négy osztrák-magyar gőzhajó jött a felső Duna felől, melyeken katonák voltak. A csapatokat Kladovnáál partraszállították. Délután 5 óra tájban pedig másik négy osztrák-magyar gőzhajó haladt el a turnuseverini kikötő előtt és mindegyikhez két-két uszályhajó volt kapcsolva, amelyeken municiót és a katonaságot szállították Bulgária részére. A gőzhajókat két torpedó kísérte.

Román hadianyagok pusztulása.

Bukarest. A Jassyban megjelenő „Glória“ jelenti: Nagy mennyiségű a román hadsereg részére szánt hadianyag, amely a szaloniki-nisi vonalon volt felhalmozva továbbszállítás céljából, teljesen veszendőbe ment. Az anyag egy részét, amelyet a Pravo és Nis közötti állomáson ért a bolgár háború kitörése, a szerbek részint elpusztították, részint magukkal vitték. A zaikari állomáson töb-

bek között tíz modern, villanyos fény-szóró várt a Romániába való szállításra, az aviatika részére. Ezeknek a fényszóróknak a sorsa ismeretlen.

Filipescu belső forradalmat jósol.

Bukarest. Az unionista föderáció által Krajovában, Brailában, Turnu-Severinben és Plojesten rendezett gyűlések rosszul sikerült kiadásai voltak a Bukarestben legutóbb tartott gyűlésnek. Az összes szónokok beszédeiben a már ismert nemzeti frázis-dagály hőmpölygött végig, ez alkalommal azonban már melankolikus alaphanggal.

Osakia Filipescu mondott ujat Brailában, amikor kifejtette, hogy Romániát a sokféle szerencsétlenségen kívül még gazdasági katasztrófa és belforrhadalom is fenyegeti.

A román egyetemi tanárok nem tüntetnek.

Bukarest. A bukaresti egyetem száz tanára közül majdnem hatvan nem írta alá Jonescu Toma dr. rektor azon felhívását, amely Romániának azonnali akcióba lépését követeli a központi hatalmak ellen.

Az egyetemi tanárok legnagyobb része azzal a megjegyzéssel utasította vissza a felhívást, hogy az ilyen felhívások ellentétben állanak a főiskolai tanárság hivatásával.

Bukarest. Negulescu tanár, aki aláírta az egyetemi tanárok ellenünk intézett proklamációját, ma nyílt levélben visszavonja aláírását. Kijelenti, hogy félrevezették. Most, amidőn a központi hatalmak és bolgárok seregei egyesülnek, örültség lenne az entente-hoz csatlakozni, mintán Románia minden irányban el van zárva és sehonnem municiót nem kaphatna.

Élelmiszerszállítás Romániából Erdélybe.

Bukarest. A ma reggel megjelent bukaresti lapok egyike jelenti:

Tekintettel az élelmiszervehiányra és azokra a nehézségekre, amelyekkel az erdélyi román-ság élelmiszükségleteinek a beszerzése jár, a pénzügyminiszter megengedte, hogy két különvonaton — 30-30 vaggonnal — tengerit szállítsanak Erdélybe.

Az egyik vonat Cinenél, a másik Predealnál érkezik Magyarországra.

Román minisztertanács a kormány újjaalakításáról.

Bukarest, november 5. Tegnap délelben újabb román minisztertanács ült össze a beteg Costinescu pénzügyminiszter lakásán, Bratianu elnöklete alatt. A minisztertanácsban nem jelentek meg Porumbaru Emanuel külügyminiszter, Mortzun Vasile belügyminiszter és Radovici Sándor kereskedelemügyi miniszter. A minisztertanácsban Bratianu hosszabb expozét adott elő Románia külpolitikájáról és azokról az okokról, amelyek Romániának a hadvisei államokkal szemben való magatartását irányítják. Bratianu azt bizonyította, hogy a külső körülményekhez képest a román külpolitika az ország érdekeivel teljes harmóniában dolgozott, tehát alaptalanok azok a támadások, amelyek a kormányt azzal az indokolással érték, hogy Románia

érdekeinek ellenére fejt ki tevékenységet.

Costinescu pénzügyminiszter erősen kikelt a román agráriusok agitációja ellen, amelyet a kormánynak a gabonaexportra vonatkozó rendelkezései ellen folytatnak és azt kérte, hogy Románia állítson fel gabonamonopóliumot.

Constinescu földmivelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy az agráriusok érdekeit összhangba kell hozni a kormány külpolitikájával és ezért szükséges, hogy egy speciális törvényt hozzanak, amely a román gabonakereskedelmet szabályozza.

Végül még a kabinet újalakításának módjait foglalkozott a minisztertanács, anélkül azonban, hogy ez irányban döntő határozatot hozott volna.

A minisztertanács végeztével Bratianu a királyi palotába ment és jelentést tett a királynak a tanácskozásról.

Briand békét hoz a franciáknak.

(Poincaré elnöki széke megingott. — Franciaország békevágya.)

Tudósítók

Bern, november 5.

Kittűnő diplomáciai forrásból arról értesültem, hogy az utolsó lapjainak az a kóruss, melyek Briandban Franciaország új erős kezét tüdőzik, az aggodalom és a bizonytalanság érzését leplezik. Azokon a helyeken, ahol ismerik a körülményeket, kétségtelennek mondják, hogy Briand kormányrajutása közelebb hozza Franciaországot a békéhez, melynek Viviani makacs, de tehetetlen politikája útját állotta. Briand szenális és élesszemű államférfi, aki tökéletesen ismeri a mai francia közszellemet és tudja, hogy azt teljesen áthatja a béke után való vágy.

Franciaországban az utolsó offenzívától döntő győzelmet vártak. A teljes kudarc, amelyet még keservebbé tett az a meggyőződés, hogy a balkáni helyzet reménytelen, megértette a nemzetet, hogy az óriási áldozatok dacára minden törekvés, mely a háború sorsát kedvezőbbre akarja fordítani, meddő marad. Poincaré elnök György angol királyhoz volt utban, mikor hirtelen megfordult és visszaindult Párisba. Nagyon enyhe az a magyarázat, hogy a kabinetkrízis miatt kellett megsekkenteni utját, mert az nélküle is elintézték volna és Viviani utódja már régen ki volt szemelve. Poincaré azért sietett vissza, mert tudja, hogy az ő állása is veszedelmesen inog.

A valamikor népszerű elnök nimbusza szertefoszlott és a rettenetes áldozattal járó és mégis eredménytelen háború orzabolta tőle a nemzet bizalmát. Poincaré és Briand sohasem voltak egy nézetben és az a körülmény, hogy mégis Briand került most a kormányra, csak élesebb világításban mutatja meg, mennyire nem ura már Poincaré a helyzetnek. Ha Briandnak sikerül az a utolsó vékony szálát is összerágnia, mely a nemzetnek már csak csekély részét fűzi a mult érdemeiért Poincaréhoz, akkor kétségtelen, hogy az új elnök megválasztásánál Briand fog diktálni és ezzel

Franciaország új és hatalmas lépést tesz a béke felé.

A francia nemzet minden reményt elveszített már; politikusai még gőresösen kapaszkodnak ugyan a londoni egyezségbe, de a talaj már teljesen kész arra, hogy az ország borsos helyzetében a világosan látó politikusainak keserű, de tüdős tanácsait meghallgasson.

Történet Zelenski Róbert gróf borsójáról.

(Közélelmezési humoreszk. — Eladmi-nisztrált halak. — Országos pályázat a város gabonájának megőriésére.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 5.

Csak úgy a fülük mellett engedték el a közlelmezési bizottság tagjai Lőcs Rész helyettes polgármesternek, a bizottság elnökének a ma délután tartott ülésen tett ama klasszikus bejelentését, hogy a holdmészési halgazdaság nem árusít Aradon halat, mert oly későn kapta meg a tanács határozatát, hogy már nem telik az időből az árusító helyiség berendezésére, a medence megépítésére.

A világot sem akarunk nagy patáliát csapni miatta és sajnálattal bár, de tudomásul vesszük, hogy a város közönsége nem kap olosó élő halat. Csak annyit jegyzünk meg, hogy a közlelmezést nem lehet adminisztrálni, mert hiába, sem a tisztességes kereskedő, sem a spekulációval visszaélő akaró eladó nem várhat addig, míg a tanács aktákat expedálni szokták. Csak a békésesabai faügyletre, a Hungária bank zsr-ajánlatára mutatunk rá a most megcsett klasszikus eset társaságában.

A közlelmezési bizottságnak nem volt hozzá szava, az az ő dolga. Annál hangosabb volt azonban, amikor az elnök bemutatott egy borsó mintát és bejelentette, hogy egy vaggonnal akar rendelni, mert borsó egyáltalában nincs a városban és az áru igen méltányos áron kapható. A minta látásra hatalmas felzudulás támadt.

— Szemetet akarnak velünk etetni.

— Ilyet ajánlani is merénylet, és nem embernek való eleség.

A zajos jelenetnek természetesen az lett a következménye, hogy a borsót nem vették meg. Az ajánlatot az ötvenes uradalom tette és végig hallgatva a bizottság ülésén történeteket, azt kellett hinni, hogy az uradalom valami merényletet készült elkövetni az aradi közönség egészsége ellen. Az Aradi Közlöny tudósítója mintát vett a borsóból azzal a céllal, hogy szakértőnek megmutassa, mert nem lehetett volna szó nélkül hagyni, ha a várost nem embernek való élelmiszer megvásárlására akarja rábírnai egy európai hírd uradalom. A városhásáról eljővet az uton már hálalkodtunk a sorsnak, amiért Aradot a közlelmezési bizottsággal megajándékozta és hogy milyen nagy veszedelemtől menekültünk meg.

A borsó mintát véletlenül legelsőül Kehrer Károly királyi tanfelügyelőnek mutattuk meg, elmondva neki az ülésen történeteket.

— Ismerem ezt a borsót, én magam is vettem belőle ötven kilogrammot. Már főstek is nálam belőle, fenséges és pompás eledel. A ssine valamivel szürkébb, mint a stokeraié, de az ize jobb. Több ismerősömnek átadtam egy-két kilót belőle és mondatom, hogy valamennyi könyörög, hogy még juttassak nekik. A borsó azért van összezsuzva, — (és azért kellett felháborodást a minta látása a bizottság-

ban. A szerk.) — mert a magyar borsó sokkal hamarabb zsizsikessedik meg, mint a stokerai és az ötvenes uradalom, amely féltékenyen őrsi jó hírnevét, a világ minden kincséért sem akarja, hogy a vevői a gyors zsizsikessedés miatt panaszkodjanak. Az igaz, hogy van a törmelék közt zab és konkoly, de ez azért van, mert a borsót olyan földbe vetették, a melyben azelőtt zab volt és az a borsóval együtt kinőtt és szemeit kipergette, amelyek a törrel közre keveredtek. A borsóból készült főselék nagyszerű, kintűnő eledel és olosó.

Ezután természetesen szakértőhöz nem is fordultunk, mert szakszertűbben és bővebb tapasztalat alapján az sem nyilatkozhatott volna. A tanács figyelmét azonban fel kell hívni arra, hogy amikor a maximális áron egy vaggon borsót vehet és hatvan fillérért adhat egy kiló hüvelyest a közönségnek, amit különben az vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak horribilis áron vásárolhatna meg, akkor Zelenski Róbert gróf ajánlatát szíves közönséggel kell fogadni.

Az ötvenes uradalom a borsót 55 fillérért kínálta. 50 fillér a maximális alapár és 5 fillért számít a törésért.

El kellett ezt így mondani, hogy a szakértő hiányára világítsunk. A közlelmezési bizottság önzetlen, lelkes és a város közönségét az eddigi munkájukkal is hálás elismerésre kötelezett férfiakból áll, akik sok jót alkottak. De el kell ismerni, hogy a mai viszonyok közt, a közlelmezés annyi Scillája és Charybidése közt mégis csak szükség van olyan szakértőre, aki mutassa az utat.

A város jövő évi liszt ellátásának fontos kérdését intézték el ezután és Varjassy Lajos dr. indítványára a szükséges 500 vaggon búzát a Haditermény Részvény Társaságtól sürgősen megvásárolja a város és az őriésre országos versenytárgyalás kiírását hozza javaslatba a tanácsnak. A lisztárak emelés ellen már eleve tiltakozik a bizottság.

Elhatározták továbbá, hogy több aradi fűszerkereskedővel együtt a város külföldi rizst és amerikai préselt zsirt vásárol és hogy az erdélyi hagymát 70 fillérért árusítják az élelmiszer üzletekben. Minthogy a pékek nem hajlandók fél kilós cipókat sütni a fehér lisztből, azt javasolják a tanácsnak, hogy ne szabjon korlátot a suly elé, de szigorítsa meg az ellenőrzést. A juh hus árát meg kellett változtatni, mert a közönség a juh elejét nem vásárolja. Ezért a hátulja 3 korona, az eleje 2 korona 40 fillér lesz kilónként.

Javaslatba hozza végül a bizottság a tanácsnak, hogy alkalmazzon az üzletek ellenőrzésére egy szakképzett könyvelőt.

A téli hónapokban az üzletek reggel fél nyolctól délig és délután háromtól hétig kötelesek nyitva tartani.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

Nis erővonalához értek a bolgárok.

(Mackensen nem engedi menekülni a szerb főerőt. — Az entente elkésett segítő csapatai.)

— Távirati tudósítás. —

Budapest—Szófia—Bukarest, nov. 5.

A bolgár főkonzul ma a következő hivatalos jelentést kapta: Az offenzívát az összes vonalokon folytatjuk. Bolevác-Paracin irányában elfoglaltuk a Krnovirski Timok vonalat, hat ágyút zsákmányoltunk, ötszáz foglyot ejtettünk. Nisnél csapataink elérték már az erősítési vonalat. A Morava völgyében a Semernik Planinát, a Plana Planinát és Krnapravát elfoglaltuk. Strumicától délre nagyszámu francia haderők támadtak, de visszavetettük őket.

Döntő csapás a menekülő szerbekre.

Kopenhága, november 5. Holten-Nielsen alezredes a szerbiai hadjáratról a következőket írja:

Szerbia a második háború után csak a Bulgária ellen védő-harcrea készült és így a bolgár határ mentén emelt várakat. Ennek dacára, Nist kivéve, már az összes megerősített helyek a bolgárok birtokában vannak és Nis elfoglalása is csak napok kérdése. Az ország egyéb részein levő jelentéktelen várak, mint például Novibazar és Szenicza esetleges ellenállása tehát egyáltalán nem jöhet komoly számításban.

Legrosszabbul áll a szerbek ügye délen, ahol hatalmas bolgár hadsereg operál. Csak ha nagyszámu francia és angol csapatok jönnek a szerbek segítségére, állíthatnák meg esetleg a bolgár előrenyomulást. Viszont ez sem változtatna a rendkívül veszélyes helyzeten, a melybe a szerb főhadsereg Nis környékén került, ahol a bolgár hadsereg, Gallwitz hadseregével való teljes összeköttetése után koncentrikus támadásra készül a szerbek ellen.

Mackensen haditerve valószínűleg az, hogy a szerb főhaderőre döntő csapást mérjen, még mielőtt Montenegróba vagy görög területre menekülne. Hogy mily nagyfontosságú a déli bolgár hadseregnek ez a feladata, legjobban bizonyítja az is, hogy maga Ferdinánd király is a hadsereg főhadiszállásán tartózkodik.

Kragujevácnai végkép elveszett a szerbek reménye.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung tudósítója jelenti a szerb harctérről: Kragujevác átadása, amelyet a város nemeseinek hosszú és heves vitája előzött meg, határozott jele a szerb csüggedésnek. Más jelek is mutatkoznak az irányban, hogy a szerb erkölcsi ellenállás ereje csökken. Számszerűen, különösen a szerencsétlen obrenovics csatához közelálló, átmenekülnek hozzájuk. A lakosság csüggedt. A tranturórokról, asszonyok garázdálkodásáról szóló mesék tulizottak. Mindemellett korai a szerb haderő csődjéről beszélni, habár nem hihető, hogy valahol is komolyabb ellenállást fejthessenek ki. Valószínű, hogy a haderő tovább vonul vissza. Az állami hivatalok átutolag már Montenegróban vannak.

A Bagrdan hegyvidék az utolsó védelmi vonal.

Bécs. Kragujevác eleste kezdetét jelenti Szerbia nagy összeomlásának. A szerbek, akik eleinte makacs ellenállást fejtettek ki, az utóbbi időben az elosüggedés jeleit mutatják. Az egész eddigi hadjárat nem volt más a szerbekre nézve, mint egy folytonos visszavonulás, miközben az ellenség hátrvédje elkeseredetten harcol, kihasználva a hegyvidék és az elárastott területek előnyeit. Különösen az mutatja a szerb hadsereg szétbomlásának jeleit, hogy Kragujevácot, amelyet pedig évek óta erősen kiépítettek, minden különösebb harc nélkül foglaltuk el. Mi Kragujevácotól északra az előretolt védelmi állásokban vártuk a szerbek ellenállását, mert az oltani hegyek az északra vivő utakat elzárják és a völgyben fekvő város kapuját alkotják. A szerbek rövid, szinte lát-szólagos védelem után, mégis feladták a várost és csak azért tartóztatták fel ideig-óráig a szövetségeseket, hogy készleteiket elvihessék Kragujevácból. Részben sikerült is municiójukat megmenteni, amit pedig nem szállíthattak el, a levegőbe röpítették. Más meghódított városokkal ellentétben, Kragujevácban rendez életre találtunk. A szerbek általános visszavonulása nyugati és délnyugati irányban folyik. Ugy látszik, makacs ellenállásra csak a Moravavölgyet elzáró Bagrdan hegyen fogunk találni, ahol igen erős szerb állások vannak. Ettől nyugatra vannak a Crn Vrh-állások, amelyek Kragujevácotól délre félkörben húzódnak. A szerbek bevehetetlennek hiszik a bagrdani állásokat. Bagrdantól keletre a Branik, Popovici hegyeken át a Resava-völgyébe visznek a szerb állások, amely most el van árasztva, onnan pedig a Tikovica nevű magas hegyekbe. Ezen a vidéken a legközelebbi napokban döntő események várhatók.

Harcok a franciákkal a Vardar-völgyben.

Páris, november 5. A Havas-ügy-nökség jelenti Szalonikiból: November elseje óta a nagy esőzések folytán teljesen víz alatt álló és óriási mocsárrá változott Vardar völgye a leghevesebb harcok színhelye lett. A Szalonikiból megérkezett erős francia csapatok átvették az offenzívát és szerb osztagokkal megerősítve, egyfelől Strumnicánál, mely másodikban eszerélt gazdát, kezdődött nagyobbarányu harc, másfelől Veleznél újult meg megint az operációk. A Havas-jelentés szerint az erős támadás ellenére, a kisebb bolgár csapatoknak sikerült Velez egy részét, mely a Vardar jobb partján fekszik, újból kezükben tartani.

Visszavonulnak-e Szalonikiból a segítő csapatok?

Bukarest. A Bukarestben megjelenő oroszofil lapok két legutóbbi organuma azt a szenzációs jelentést közli Szalonikiból, hogy a görög területre hajózott angol-francia csapatokat visszavonítják.

A jelentés a következőleg hangzik: „Hamilton tábornok, a partraszállított angol-francia csapatok parancsnoka megjelent

Miklós hercegnél, a szalonikii parancsnoknál és hivatalosan közölte vele, hogy az angol-francia vezérkar elhatározta, miszerint a partraszállított csapatokat visszavonja Görögország területéről.

Hamilton tábornok azt is kijelentette Miklós herceg előtt, hogy a csapatok hajón való elszállítása már megkezdődött.

Miklós herceg tudomásul vette Hamilton tábornok közlését és azonnal elrendelte az összes polgári és katonai hatóságoknak, hogy mindenben könnyítsék meg az angol-francia csapatoknak a hajóra való visszaszállítást. A csapatok hajóra való szállása megkezdődött.

Elsőnek három francia gyalogezred szállt rá a „Preville” nevű cirkálóra, azután öt ausztráliai ezred következett.

A hajóra szállást folytatják.

Ezzel szemben a „L'Indépendance Roumaine” keddi száma közli Barcklay bukaresti angol és Poklevsky bukaresti orosz követ azon nyilatkozatát, hogy a négyesszövetség csapatainak visszaszállítására vonatkozó román lap-jelentések nem felelnek meg a valóságnak. Eire a nyilatkozatra az angol követet a kormányja hatalmazta föl.

Genf, november 5. A párisi „Journal” Szalonikibe küldte egyik munkatársát, hogy kísérje Szerbia felé az expedíciós csapatokat. A francia lap kiküldött tudósítója a következőket írja:

Ezideig még csak egy kis szerb városig, Gyevegyelig juthattam el. Az ellenséges ágyúk nem engedték bennünket tovább nyomulni. A hírek, amelyek északról érkeznek, többé nem kétségesek: a szalonikii-nisi vonalakat többszörösen elválták, a Vardar völgye pedig egyetlen mocsárrá változott az ősi csök folytan. Vajon mikor juthatunk el előzőkhöz? Az expedíció, melyet villámgyorsan kellene vezetni, elvesz a kicsinyességek tengerében. Elnellett rendkívül nehéz és ugyancsak lehetetlen a csapatokat, valamint a sok anyagokat fedél alá juttatni. Szalonikii görög város és Görögország semleges állam. A nép minden jóindulatá-dacára sem találunk helyiségeket, nincs semmi kényelem, mert hiszen a görög hadvezetőség rekvirálta az összes rekvirálható dolgokat. Míg nekünk napról-napra gondot okoz a legkisebb dolgok beszerzése is, addig a bolgárok és a központi hatalmak hónapokon át előkészített offenzívájuk során mindenben bővelkednek. Az ellenség irtózatossága szörnyű növekedik ezáltal, amelyek rettenetes feje Berlinben, farka pedig Konstantinápolyban van. A nemess Szerbia nagy hősiességgel harcol, de a küzdelem egyenlőtlen, míg be nem avatkozunk. Vajon meddig forunk még késlekedni?

Elindul az orosz expedíciós sereg Bulgáriába.

Bukarest, november 5. A félhivatalos L'Indépendance Roumaine jelenti: Odesszában és Szebasztopolban behajózták az orosz csapatokat, amelyek rendeltetése Bulgária megtámadása. Románia hivatalos körei a legnagyobb érdeklődéssel néznek a legközelebbi események ele.

Montenegro menti hadifoglyalt.

Zürich, november 5. Cettinjei jelentés szerint a Zenta fogságba került legénységét a több más magyar és osztrák foglyot Nicksicsből délre, az albán határra szállítottak. E hír-adás arra való, hogy a montenegróiak a bosnyák határtól 29 kilométernyire fekvő városukat vezedelmezetlenek látják.

A becsület, kötelesség és józan ész parancsolja, hogy jegyezzünk hadikölcsönt.

Bulgária megegyezett a görögökkel.

(Nem bukik meg a Zaimisz-kormány. — Yenizelosz agitációja az entente mellett.)

Távirati tudósítás.

Athén—Bukarest, november 5.

A Minerva beavatott diplomáciai forrásból vett értesülések alapján közli, hogy a görög-bolgár megegyezés létrejött. A megegyezés, amely a Balkán eseményeinek egyik legfontosabbja, a következő alapon kötött:

Bulgária kötelezi magát arra, hogy Monasztirt, Gevghelit, Doirant és egyéb, a görög határ mentén fekvő városokat nem fogja megszállni. Tehát kikapcsolja érdekköréből mindazokat a városokat és területeket, a melyekre nézve a görög kormány annak idején kijelentette, hogy amennyiben azokat Szerbia elvesztené, úgy azok csakis Görögország birtokába mehetnek át.

Minthogy Bulgária ezenkívül kijelentette érdektelenségét Görö-Makedóniára vonatkozólag is, a megegyezés a bolgár és a görög kormány között végleg létrejött.

Zaimisz megmarad, a kamara bukik.

Szófia, november 5. Az itteni görög követ véleménye szerint a görög kormány bukása nem jelenti az entente híveinek győzelmét. Előrelátható volt, hogy a Venizelosz-párti többség mihamarabb leszavazza a Zaimisz-kormányt, ez az incidens azonban nem változtathat Görögország előre megállapított programján. Valószínű, hogy az uralkodó, aki az ország teljes semlegességének rendületlen híve, most már nem kísérletezik a liberálisok kénye-kedvétől függő kisebbségi kormány kinevezésével, hanem a kamarát feloszlatja s új választásokat tartat. Az országban oly nagy az angolok s főként az olaszok ellen a hangulat, hogy a semleges politika híveinek nagy választási győzelme előre látható.

Kopenhága, november 5. A Politiken egy, a Daily Chroniclehoz érkezett római táviratot közöl, mely Görögország helyzetét akként jellemezte, hogy Zaimisz miniszterelnök Scylla és Charibdis között lebeg. Egyrészt az entente követel gyors döntést Görögországtól és az ellenségeskedések megkezdésével fenyegetőzik arra az esetre, ha Görögország Szerbiával szemben fennálló kötelezettségének nem tesz azonnal eleget, másrészt Bulgária tiltakozik újból az entente-csapatoknak Szalonikiben való partraszállítása ellen, ami feltétlenül a görög semlegesség megsértését jelenti, miért is követeli, hogy a görögök a partraszállott entente-csapatokat lefegyverezzék és internálják. Bulgária különösen erős és Törökországgal együttes támadással fenyegeti Görögországot.

Venizelosz háborúra ígat.

Rotterdam, november 5. Newyorkból jelentik a Daily Mail-nek, hogy Venizelosz a Chicago Tribune tudosi-

tója előtt kijelentette, hogy ha megint hatalomra jutna, Bulgáriának hadat üzenne, mert ez erkölcsi kötelesség Szerbiával szemben és óvatosság, nehogy Görögország fölött Bulgária tennhatóságot nyerjen. Ha a szövetségesek győznek, Bulgária nem nagyobbodik, de ha Bulgária győz, pár éven belül megszállja Görög-Makedóniát. Ez pedig a görög birodalom ős-szeomlását jelentené.

Hazug hír a görög király elleni merényletről.

Szófia, november 5. Hivatalosan megáfolják azt a francia forrásból származó hírt, mely szerint Konstantin király ellen merénylet volt készülében, amely csak azon hiúsult meg, hogy az ősszeesküvés részeseit, több katonatisztet, idejekorán leleplezte a rendőrség. E hír célja nyilvánvaló: azt a hitet akarja kelteni, hogy a görög hadseregben pártoskodás ütötte föl fejét, holott épen ennek ellenkezője igaz, a hadsereg rajongó lelkesedéssel esüng királyán, akinek intására vár, hogy az ország semlegességét fegyveresen is megvédje.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Lugano. Megbízható értesülés szerint az olasz minisztertanács azt az angol javaslatot, amely szerint Olaszország csatlakozzék a londoni konvencióhoz s jelentse ki, hogy különbékét nem köt, visszautasította.

London. A Daily Telegraph jelenti Rómából: Nemesak a szerb hadsereg, hanem az egész lakóság is menekül az előnyomuló szövetséges hadsereg előtt. A manakülök beláthatatlan tömege vonul a szerb hadsereg előtt. A Morava völgye víz alatt áll, ezért az üldözés nagyon nehéz. Az eső állandóan zuhog. A szerb veszteségek csekélyek, a hadsereg érintetlen. Kénytelen ugyan visszavonulni, de nincs megverve s ellenállást tud még tanúsítani. A szerb kormány elhatározta, hogy az állami levéltárakat Mitrovicába és Kraljevóba, az állami kincstárt Monasztirba szállíttatja. E pillanatban Kraljevó a főváros.

Athén. A tisztii tiszteleteknek a mozgósítás alatt törtéendő felemelése volt a kamara vitájának tárgya az elmúlt éjszaka. Venizelosz beszéde, amelyben a kormány ellen való heves támadások kapcsán azt követelte, hogy Görögország vegyen részt a világ-háboruban az entente oldalán, s azt állította, hogy a volt Gunarisz kormány az abszolutizmust akarta behozni, a két párt között izgatott vitát idézett elő. Reggel négy órakor a kormány felvetette a bizalmi kérdést s a szavazásnál 114 szóval 147 ellenében kisebbségben maradt. Három képviselő nem szavazott. Ez után a kamarát elnapolták.

Kopenhága. A Tidende úgy értesül, hogy Szasszanov kiesett már a cár kegyéből, amit mutat, hogy nem kapott meghívást, hogy a cárt a tronton meglátogassa. Stockholmi jelentések szerint, amidőn Goremykin legutobb tekereste a cárt, előterjesztette Szasszanov lemondási kérvényét. A cár mindenestre elejtette Szasszanovot.

Newyork. (Reuter). Wilson elnök a nemzeti védelmi programról tartott szerdai beszédében kijelentette, hogy az utóbbi napokban komoly

aggodalomra adott okot a kormánynak, hogy Amerikában oly emberek szólaltak meg, akik névleg amerikaiak ugyan, de nyilván más érdekeket védtek, nem az Uniót. A legfőbb ideje, hogy a nemzet az ilyen embereket felelősségre vonja.

Meghívó.

Az I. kerület nemzeti munkapártjának tisztelt tagjait a folyó hó 7-én, (vasárnap) délelőtt 11 órakor a Fehér Kereszt külön termében tartandó jelölő értekezletre tisztelettel meghívja: az elnökség.

— Egy és negyed milliárd a harmadik hadikölesön jegyzése november elsejéig. Hivatalos megállapítást nyert, hogy a most folyó harmadik hadikölesön első fázisában 97.10 százalékos árfolyamon 1 és egy negyed milliárd koronát jegyeztek s az is megállapítható, hogy a jegyzés lankadatlanul folyik tovább.

— Választói értekezlet. A negyedik választókerület polgárait, pártkülönbség nélkül meghívja a végrehajtó bizottság a Millenium különtermében szombaton délután öt órakor tartandó értekezletre.

— Új ezredorvos Aradon. E hó 15-étől fogva új ezredorvos fog működni Aradon. Forbát Leó dr. kiváló szegedi orvost, aki a háború kitörése óta mint ezredorvos működik, ide helyezték s az aradi szükség tartalék kórházak parancsnoka lesz. A rendkívüli szívéllyes modoru téríu jelentékeny nyeresége lesz az aradi orvostársadalomnak.

— Az orosz „muzsajtisztek.” Stockholmból jelentik: Európai Oroszországban az év végével hat új hadiiskolát állítanak fel, amelyekben egyetemi hallgatókat rövid, valószínűleg kilenc hónapos kurzus után tisztekké képeznek ki. A hadügy-miniszter segédje, Beljajev tábornok, föl fogja szólni a hallgatókat, hogy önként jelentkezzenek a tisztiiskolákba. Ha az nem jár kielégítő eredménnyel, akkor kényszerrel besorozzák előbb a 19. azután a 20 éves diákokat és később az idősebbeket is. Képzhető, hogy mi csoda taktikai értéke van az ilyeneknek.

— Halálozás. Ornstein Árpád aradi törvénytudós bíró felesége született Walthier Ilona november 5-én, 36 éves korában Aradon elhunyt. Temetése november hó 6-án, délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor lesz a felső temető halottas csarnokából. A mélyen sujtott férj iránt az aradi jogszvilágban szinte részvét nyilatkozik meg. — Ifj. Glutig Lajos joghallgató ma 23 éves korában meghalt. Temetése november hó 7-én délután $\frac{1}{2}$ órakor lesz a Lipót-utca 4. számú házból.

— A török nagyvezér kiltintetése. Konstantinápolyból jelentik: A német császár a török nagyvezérnek a fekete sas rendjelet adományozta.

— Adomány. Brunner Lajos minden-szenti koszoru megváltás címén 10 koronát küldött a rokkant katonákat gyámolító bizottság rendelkezésére, miért köszönetet mond Bing Hugó főgyám.

— Házasság. Dr. Gyulay Pál ezredorvos és Friedmann Irma f. hó 6-án, szombaton déli 12 órakor tartják esküvőjüket az aradi református templomban.

— Ujházi temetése. Budapestről jelentik: A Nemzeti Színház nagynevű halottját, Ujházi Edét holnap fogják eltemetni a Nemzeti Színház épületéből. A főváros díszsírhelyet ajánlott fel. A temetés ideje még nincs végleg megállapítva, de valószínűleg holnap délután 3 órakor lesz. A színházban a direktió nevében bucsuztatják, a temetőben pedig a színészek bucsuznak ma'd a Mestertől.

— A vak katonának. Hesz Erzsébet Lőkös-házáról 4 koronát juttatott el hozzánk. Rendel-tetési helyére küldjük az összeget.

— Egy öreg házaspár örökre elaludt. Budapestről jelentik: A Bank-utca 2. számú ház földszint 3. számú lakásában lakik *Munk* Agoston hatvannyolc éves mészáros-segéd és hatvan éves felesége született Német Katalin. Egy kis kamrát és konyhát birtak lakásul. Tegnap délután Szivada Karolin oselédeány figyelmeztette Simó Pál házfelügyelőt, hogy az öregek a lakásukból még nem jöttek ki. A házmester be akart nyitni a lakásba, de azt sárva találta és mivel a döbögősekre sem nyitották ki, értesítette a közeli őrszemét. Harth Ferenc 1880-as számú rendőrt, aki lakost hozott magával és a lakást kinyitották. A kis szobában levő két ágyban az öregek holtan feküdtek. A rendőr jelentése szerint is a lakásban minden rendben volt és semmiféle szén, vagy más gázzsagot érezni nem lehetett. A rendőr értesítette a főkapitányságot, ahonnan Schmoling Béla rendőrfogalmazó és Nagy Károly dr. rendőrorvos mentek ki a helyszínre és csak a már régebben, órákkal szellett beállott halált állapíthatták meg. Külső sérülések a halottakon nem látszóttak. Szén-gáz, vagy más gázzsag a lakásban nem volt. Semmiféle mérgeknek a nyomát nem találták és így a halál okát a boncolás van hivatva megállapítani. Irást, levelet az öregek nem hagvtak. A lakásban az ablak mellett egy kalitkában egy rigót találtak. Az öreg pár holttestét beszállították a bonotani intézetbe.

— Egy fenomenális találmány. Adler J. Berlinbe származott honfitársunk révén egy olyan világraszóló találmányt tesz alkalma Arad város közönségének néhány nap múlva megnézni és megvenni, amely földművelhetetlen használatosságával méltán fog forradalmat kelteni a háztartásokban. A találmány oly légnyomású mosógép, amely teljes felszerelésével fél kilogrammot nyom és 45 kilogramm súlyú légnymást képes kifejteni egyszerre. Negyvenöt perc alatt annyi ruhát mos, mint egy mosónő, ha egy napon át egyfolytában dolgozik. Érdekes, hogy az egész gépezet 14 koronába kerül és a feltalálója az egyik pénzintézetnél nagyobb összeget fog letétbe helyezni azon rendelkezéssel, hogy mindenkinek, aki a gépet kétszer használta és vissza akarja adni, 25 koronát fog a megnevezendő pénzintézet a gépet visszaadni. A feltaláló szerint arra még nem volt eset, hogy bárki is, aki ezt a mosógépet megszerzte, attól megválni akart volna. A zseniális találmányt maga a feltaláló mérnök, aki most Magyarországon időzik, vasárnap e hó 7-én, hétfőn 8-án, kedden 9-én, szerdán 10-én és csütörtökön 11-én mindenkor délután pont négy órakor fogja a nagy nyilvánosság előtt bemutatni a Fehér Kereszt szálloda éttermében. Az egyedárusítási jog Aradvármegye területére átvethető.

— A Vörös Kereszt hangversenyének anyagi sikere. A lapok kritikái beszámoltak a Vörös Kereszt elmúlt szombati hangversenyének nagy sikeréről. Az egyesület vezetősége most az anyagi eredményt közli a nyilvánossággal. A hangverseny bevétele 2043 korona volt, amelyet 80 korona kiadás levonásával a harctérre induló katonák téli felszerelésének beszerzésére fordít a Vörös Kereszt vezetősége. A hangversenyen felül fizettek a következők: özv. Andrányi Károlyné báróné 150 korona, Resch Ferenc tábornok 25 korona, Telmányi Emil 18 korona. Just Ferenc 10 korona, Vas Sándor dr. 12 korona, Kintzig Jánosné 10 korona, Varjassy Árpád 10 korona, Bloch M. 10 korona, Lócs Rezső 10 korona, Kövér Márton 8 korona, Király Dezsőné 8 korona, Király Ella 8 korona, Varjassy Lajos 8 korona, özv. Hauser Károlyné ezredesné 6 korona. A felülfizetésekért ezután mond köszönetet Vársárhelyi Janka, a Vörös Kereszt elnöknője.

— Köhögés és nátha nálunk ugyan elég gyakori vendég, de — mint számos esetben — nem szabad még sem könnyen venni, mert gyakran súlyos következményekkel járhat. Sirolin Roche az a szer, mely, ha a köhögés kezdetétől használjuk, néhány nap alatt megszünteti a katarrust. Ajánlatos tehát, hogy ezt a szert, mely minden gvógyszertárban kapható, idejekorán beszerezze minden háziasszony.

— Adakozzunk a katonák meleg ruhájára.

Oroszország a szláv-ügy árulója.

(A berlini bolgár követ a cár manifesztumáról. — Miért nem állt Bulgária a szerbek mellé. — Szerződés 200.000 tonnyi segítő hadseregről)

Arad, november 5.

Abban a manifesztumban, amelyben hadat fizent az orosz cár Bulgáriát „a szláv ügy” árulójának nevezte. A cári manifesztumra a Berliner Tagblatt hasábjain nagyon érdekes cikkben válaszol *Pizzotti* berlini bolgár követ.

— Nem kutatjuk — mondja a cikk — van-e joga Oroszországnak, amely egy évszázad óta tartja leigázva és kiozsa a lengveleket ezt a nemes és művelt szláv népet, valakit a szláv ügyön elkövetett árulással vádolni. Mellőzzük azt a kérdést is, nem-e volt a szláv ügy árulása, amikor 1913-ban Oroszország megengedte, hogy a szláv Bulgáriát két szláv és három nem szláv állam (Görögország, Románia és Törökország) kirabolják. Mi csak tényeket akarunk említeni.

1878-ban Oroszország felszabadította Bulgáriát, amely a Törökország és Oroszország között létrejött san-stefanoi béke értelmében magában foglalta a mai Bulgáriát és egész Makedoniát Szaloniki kivételével. A berlini szerződés ezeket a határokat megváltoztatta, de az orosz politika alapja mindig a san-stefanoi szerződés volt eddig II. Sándor cár haláláig. De a szabadító cár halála után az orosz politika oly irányba terelődött, amely okvetlenül maga után hozta a mai helyzetet. Amikor 1885-ben proklamáltuk Bulgária egyesítését Kelet-ruméliával, Oroszország volt az, amely a törököket rá akarta bírni arra, hogy újra okkupálja Bulgáriát. Szerencsére Hamid szultán, akinek tanácsadói oroszgyűlöli diplomaták voltak, — élőkön a nagykövettel — nem ment be ebbe a játékba.

II. Miklós cár trónaléptével az orosz politika határozottan bolgár-ellenes mederbe terelődött, amelynek jelszava: Nagy-Szerbia életre keltése Nagy-Bulgária költségén. Az orosz diplomácia mindent elkövetett, hogy a törökök ne vezessenek be reformokat Makedoniában abban a meggyőződésben, hogy ezek a reformok csak a bolgároknak használhatnak.

Oroszország bolgár-ellenes politikája arra vezelt minket, hogy Görögország és Szerbiával keressük a megértést. Oroszország azonban ebbe is bele avatkozott s így a szövetség már szünetelésénél halálra volt ítélve. Oroszország működése ez időben a következőkben foglalható össze:

Sikerült Oroszországnak rávenni bennünket arra, hogy szerződésileg kötelezzük magunkat, hogy egy osztrák támadás ellenében 200 000 emberrel segítjük meg Szerbiát szóval harcolunk Nagy Szerbia érdekében.

Oroszország nem engedte meg a bolgár csapatoknak, hogy Konstantinápolyba bevonuljanak s sokáig tiltakozott az ellen, hogy Drinápoly bolgár legyen, miután kijelentette, hogy e két városnak idővel oroszoknak kell lenniük.

Az 1913-i szerb-görög szerződés, amelynek éle Bulgária ellen irányult, Hartwig akkori belgrádi orosz követ auspiciuma alatt jött létre.

Az orosz cár magának tartotta fenn a jogot, hogy a szerb-bolgár vitában döntsön, miután arra akarta kényszeríteni Bulgáriát, hogy először is miniszterelnökét küldje el Pétervárra s másodszer mondjon le a Vardáron tuli Makedoniáról Szerbia javára.

Oroszország nem engedte meg a bolgár kormánynak, hogy Romániával közvetlenül értesse meg magát s így megakadályozta, hogy ügyünket a görögökkel (s a szerbekkel) békésen rendezzük. Oroszország és Franciaország birták rá Romániát arra, hogy Bulgáriába bevonuljon. Oroszország, miután egykori szövetségseinknek már megüzentük a háborút, azt kívánta Szotíában, hogy a szerbeket csak Makedoniában támadjuk meg s amikor csapataink elfoglalták már Zajecsárt és Kuvazsevácot s Üszküb felé masiroztak a szerbek hátába, hogy veldé végezzenek, Oroszország volt az, amely

rábirt bennünket arra, hogy csapatainkat Szerbiából kivonjuk s ezáltal idősítse elő vereségünket.

S mindezek betetőzéseül a szláv Oroszország megengedte, hogy bennünket három nem szláv állam kiraboljon.

De van még más példája is az orosz árulásnak.

1908-ban katonai megergyesést kötöttünk Oroszországgal, mely szerint a bolgár hadsereg Oroszország rendelkezésére áll, ennek ellenében azonban Oroszország minden lehető eszközzel megvédi a bolgár terület sérthetlenségét. 1912-ben azonban, amidőn kitört, hogy a Nagy Szerbiát óhajtó orosz politika bankrott előtt áll, Sasszanow ur megkísérelte, hogy a szerződést érvénytelennek nyilvánítsa, de kormányunk protestálására ezzel a kísérlettel felhagyott. 1913-ban azonban, amidőn kitört a második balkáni háború, Sasszanow ur visszatért eredeti tervéhez s önhatalmúlag és cinikusan felmondta ezt a szerződést, mert lehetővé akarta tenni, hogy Románia bennünket hátba támadjon.

Semmi sem természetesebb, mint Bulgária magatartása ebben a háborúban: sokáig semleges maradt, csak a háború végén avatkozott be. Tárgyalásokba bocsátkozott a négyes szövetséggel, mert meginvitálták erre a tanácskozásra s mert morális szüksége volt arra, hogy a négyes-szövetség is elismerje jogait Makedoniára. S hogy helyes uton haladt, azt mutatja Viviani hirhadt beszéde is, amelyben a volt francia miniszterelnök kijelentette, hogy a négyesszövetség kötelessége a bukaresti szerződést Görögország, Szerbia és Románia érdekében fenntartani. Bennünket nem érhet szemrehányás, nem érhet a bolgárellenes Oroszország részéről, nem Olaszországtól, amely szövetségi szerződést tört meg, nem Anglia részéről, amely 35 éven keresztül segítte a tülkünkbe, hogy Oroszország a mi legveszedelmesebb ellenségünk s nem Franciaország részéről, mert nekünk is jogunk van Ekass-Lotharingiánkért harcolni, amelynek neve: Makedonia.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Amsterdam. Athénből jelentik Konstantin király elfogadta Zaimis miniszterelnök lemondását.

Lugano. Az olasz politikai körök elégtétellel állapítják meg Zaimis bukását és azt remélik, hogy Venizelos újból kormányra jut és akkor Görögország osatlakozik az entetéhez vagy legalább is a hadsereget leszereli.

Basel. A szerb kormány felszólította az entente kormányokat, hogy járjanak Görögországnál közbe, hogy az elvágott szerb csapatok görög területre menekülhessenek.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenté: Kézünkbe jutott egy orosz parancsnok jelentése, amelyből kitünik, hogy egy kozáksotnya a fogoly németeket, nehogy őrzésük gátolja őket egy német lövészárók megtámadásában, egyszerűen lemészárolta.

Budapest. A Pester Lloyd haditudósítói a sajtószállásról jelentik: Az utolsó hét heves küzdelmei a központi hatalmaknak mindenütt döntő fontos sikereket hoztak. Az oroszok heves támadásait az erdélyiek öt napon át tartó csodálatos hősiességükkel teljesen visszaverték és a nyugati Sztrypa partját így az oroszoktól megtisztítottuk. Az olaszok is mindenütt esendesebbek lettek. Szerb offenzívánk pedig rohamosan előhalad. A szerbek utolsó összeköttetései hátuk mögött veszélyeztetve vannak és szerbek helyzete óráról-órára válságosabb lesz.

Felelős szerkesztő:

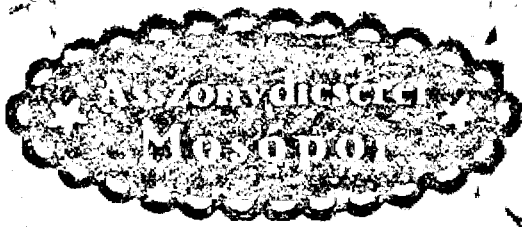
Rudnyánszky Endre.

Schicht-mosás — Hadi-mosás

a legolcsóbb, legkíméletesebb és leghathatóbb mosási eljárás:

Aztassa be a ruhát „Asszonydicséret” mosó kivonat oldatban néhány órára, vagy egy éjszaka át. Most pedig már csak kevés szappan — a legjobb Schicht-Szarvas szappan — szükséges még, hogy szép fehéreműt kapjunk.
Megtakarít munkát, időt, pénzt és szappant.

Ómíno! kitűnő szer a kezek tisztításához és surolásnál konyhában és házban.

Mindenlitt kapható!

Fog-Krém
KALODONT
70 Ffillér

1880

NYILTÉR.*

Limbeck János és fia első m. kir. szab. érckoporó gyára és temetés rendező vállalata.

Ornstein Árpád és fia László, úgy a saját, valamint az alólított rokonok nevében is szomorodott szívvel tudatják a felejthetetlen jó feleség, illetőleg édes anya, gyermek, testvér, sógornó és rokon

Ornstein Árpádné

szül. Walthier Ilonának,

folyó évi november hó 5-én, reggeli 1 $\frac{1}{2}$ órakor, életének 36-ik, házassági életének 17-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvétele után bekövetkezett jobblétre szenderült.

A meghodogult kedves halott földi maradványai folyó évi november hó 6-án délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor fognak a helybelli felsőtemető halottas csarnokában, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után az ugyanottani sírbelyben az örök nyugalomnak átadatni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi november hó 17-én, délelőtt 10 órakor fog a főtisztelendő minorita-atyák templomában az egek Urának bemutatattatni.

Pihenése eszöndes, emléke áldott legyen!

Arad, 1915. november hó 5.

Dr. Walthier Adám és neje szül. Dratsay Ilona, szülői. Bartos Jenőné szül. Walthier Erzsébet, testvére. Bartos Bözseke unokahúza. Özv. Ornstein Arthurné szül. Antonovics Hermína, anyósa. Kovács Endréné szül. Ornstein Hedvig, Ornstein Béla, Bartos Jenő, Kovács Endre, sógornó és sógorai. 4849

* Az ezen rovat alatt közzétettéket nem vállalunk felelősséget.

Id. Glutig Lajos és neje szül. Gulyás Mária mint szülők a maguk, illetve gyermekeik József és Mária és nagymamája özv. Gulyás Jánosné szül. Gulyás Mária, úgy az alólítottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megöltöt szívvel szomorúan jelentik a felejthetetlen és hőnszeretett jó gyermek, édes jó testvér, drága unoka, unokatestvér, rokon és jóbarát

IFJ. GLUTIG LAJOS

harmadéves joghallgató

f. évi november hó 5-én éjjel 3 órakor életének 28-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunyt.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 7-én d. u. 1 $\frac{1}{2}$ órakor fognak a Lipót-u'ca 4. sz. gyászházából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint a helybelli felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyász-mise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért f. é. november hó 10-én d. e. 8 órakor fog a helybelli főtiszt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatattatni.

Isten veled! Örökké siratunk!

Arad, 1915. november hó 5-én.

Gulyás Károly, Gerber Máttyás és neje szül. Glutig Ilona, Glutig Eteleka, Nádházi Ferenc és neje szül. Gulyás Róza és gyermekeik. Özv. Gulyás Jánosné és gyermekei, nagybácsik és nagynénik. Gerber Lailika, Glutig József, unokaöccsei. Az összes rokonság és jóbarátai. 17

Varga Imre első temetésrendező intézete Arad, Andrásy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálat: 738.

Óvás.

Alólított kijelentem, hogy fiamnak Herzfeld Imrének semminemű hitelt vagy kölcsönt ne nyujtsanak, mert érte felelősséget nem vállallok.
Arad, 1915. november 5.

Herzfeld Gyula.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szombat, 1915. évi november 6-án:

B) Bérlöt.

Itt először:

B) Bérlöt.

Korzó szépe.

Operetta 8 felvonásban.

Közdete este 7 $\frac{1}{2}$ órakor.

Olcsó pénzért
Jól világítani
csak villanyal lehet.

Mindennemű villanybevezetést, csillár átszerelést a legutányosabbban vállal

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon sz. 96.

Millió

szív használja

rekedtség, hurut, elnyálkásodás torokhurut, fülzsúvó és görcsös köhögés ellen

Kaiser-féle mellpasztillát

3 „Fenyőjeggyel”

6050 bizonyítvány orvosoktól és magánemberek elismerő levele a legjobb ajánlás a biztos sikerre és közkedésre. — Gyetlen hasonló készítmény sem tud ilyen hatást elérni. Különösen kellemes és jóízű cukorka. — 20, 40 és 60 filléres dobozban.

Kapható:
Székely Bárdor, Hajós Árpád, Gutori Pál, deo Kelemen, Breuer Földp, Ring Lajos, Rozsnyai Máttyás, Vojtek Kálmán, Krebs Géza, Berger Gyula, Vajdits György, Behs Vilmos, Gótz Károly, Bernát János, Kárpáti János gyógyszerárban, Vojtek és Weisz drogeria, Hánsa Neeser drogeria, Török A. és Társa „Angyal” drogeria Arad. Stodolni Dandó gyógyszerára Ujarad. Zembory János gyógyszerára Ujzentanna. Adler Lajos Gyula gyógyszerára M-Pécska, Oro Rozsó Pécska, Telleri Károly gyógyszerára Elek, Kránsz Elemér gyógyszerára Glogovás, Szignomóvics Géza Iria gyógyszerára Lippa, Székely Zoltán gyógyszerára Csorba, Bauer Károly gyógyszerára Kevermes, Boxim János gyas. U-Pécska

SIROLIN "Roche"

mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

- Mindenki, aki húzmosabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
- Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.
- Asztmában szenvedők, kiknek betegsége sirolin használata jelentékenyen osökkenti.
- Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógy-szertárban ára 4 Korona

Ha izletes és jó mézes süteményeket szeret, úgy látogassa meg a Szabadság-téren URANIA épületben levő mézeskalácsos üzletemet,
ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben legjutányasabban nagy választékban árunkok. Beszélgetésnek legalkalmasabb küldemény. Szíves pártfogást kér, kitünő tisztelettel: 4833 Weichelt János, mézeskalácsos.

Apró hirdetések.

ELLÁTÁS.

Uri háznál

kosztot kaphat fiatal ember, esetleg tiszta bútorozott szobát is. Wesselényi-u. 9. sz. 4347

ALKALMAZÁST KERES.

Ügyes szakácsnő

azonnali belépésre ajánlkozik. Cim Gróf Tisza István-ut 26. 4340

Fiatal fűszerkereskedő segéd november 20-iki belépésre állást keres. Címe Bergine Béla, Arad-Gáj. 4345

Házvezetőnőnek

vagy beteg mellé ajánlkozik urnő vagy ur mellé egy jobb családból származó, teljesen független nő. Esetleg vidékre is elmegy. Kápolna-utca 22. sz. 4343

Hadmentes,

2000 korona óvadékkal rendelkező egyén raktárnoki vagy felügyelői állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 4344

Jól főző

szakácsnő nagyobb urháshoz ajánlkozik. Cim József főherceg-ut 8., a házfelügyelőnél. 4306

ALKALMAZÁST NYER.

Házi installatciók,

főképp zsinórvezetékek szerelésében kellő gyakorlattal bíró villanyszerelők huzamosabb ideig tartó munkát nyerhetnek a „Makói Villamos Telep”-nél Makón, Csanád-megyében. Ajánlatok a fizetési igény felemelésével a fenti címre küldendők be. 4337

Varróleányok

állandó alkalmazásra azonnal felvételnek. Csakis elsőrendű erők jelentkezzenek Wieserné Steiner Ilonkánál, Weitzer János-u. 19. 4339

Egyedülálló urinő

szolgálatába fogad oly középkorú nőt, aki a kiszolgálást és takarítást vállalja, kiegészítő munkához és varráshoz is ért. Cim a kiadóhivatalban. 4348

Német benne

1 gyermek mellé, aki a háztartási dolgokban is jártas kerestetik, ki a varráshoz ért, előnyben részesül. Cim Radnainé, Petőfi-u. 1., II. em., 32. ajtó. 4321

Tanítónőt,

nevelőnőt keresek III. elemű végző leánykám mellé. Zongorázni és németül tudók előnyben. Válaszok fizetési igény megjelölésével Leopold Dávid Marosberkes, Krassó-Szörény küldendők. 4307

Könyvkötő leányok,

valamint tanuló leányok felvételnek az Aradi nyomdarszövetészet könyvkötészetében.

ÖZLETEK.

Jóforgalmu keresmauzlet

gr. Tisza István ut 66. szám alatt más foglalkozás miatt házzal együtt sürgősen eladó, vagy haszonbérbe kiadó. 4310

Rendkívül jömenetelő

korlátlan italmérés, családi okok miatt, azonnal átadó. Bővebbet Körösvölgyi Pálkaraktár, Lloyd-palota. 4341

LAKÁST KERESNEK.

5-6 szobás földszinti lakás, két bejárattal, vagy egy házban 3-4 szobás földszinti és 2 szobás földszinti vagy emeleti lakás, Szabadság-tér, vagy Andrássy-térre nyíló utcában, Erzsébet- vagy Apponyi-környeten kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 4304

KIADÓ LAKÁS.

Butorozott szoba előszobával, két személy részére kiadó Dobó-u. 4. 4237

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házban november 1-ére kiadó. 2647

A város legszebb helyén egy különbejáratu butorozott szoba november 15-re kiadó. Bővebbet színház-épület, Szabadság-tér 21., II. em., ajtó 20. 4292

Elegánsan butorozott

két egymásba nyíló szoba, előszobával, villanyvilágítással, kiadó Erzsébet-körút 37., II. 15., a törvénytársakkal szemben. 4306

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Petreszelymet,

sárgarépát métermázsánként, fokhagymát 4 kg.-ként szállít Csató Lajos konyhakertésze, B.-Csaba Vanthát-puszta. 4338

Sárga bagaria,

lack, valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Törszé- ben. 3405

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 240 Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésben Arad, Szabadság-tér 1. 781

Fűszerüzlet részére

főkos állványt megvételre keresek. Popovits, Urbán Iván-utca 12. szám. 4326

Két gyermekkoos

köz alatt eladó. Tökölly-tér 6. sz., I. em. 4824

Goity János

uri és női cipészete

Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám.

Készít

úri és női cipőket

a legegyszerűbb és legelegánsabb kivitelben.

Tiszti csizmák és bakkancsok

jutányos áron készíttetnek, a leg-
rövidebb idő alatt. 4235

Cognac,

Likőrök,

Szilvorum,

Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálkaraktár,

Lloyd-palota. 350

Olcsó fűtés

érhető el a Révay-féle, kitűnőnek
elismert

légszeszkandalóval.

Kapható:

Szilágyi és Tsa

cégnél Aradon, II. Vilmos császár-
tér 2. szám. 4336

ALMA

téli, vegyes, 4 waggonnal

ELADÓ.

Érdeklődni lehet: 4300

Kohn Jánosnál

Nagyhalmágyon.

Burgonya

és

Vöröshagyma

métermázsánként és waggontételekben kapható

Kalmár Endrénél

Arad, Arpad-tér 5. 2600

670. Telefon 670.

Kádárműhelyünk

Jelosztatása folytán kb 1500
drb. különféle nagyságu :-:

jó, száraz dongánk eladóvá lett

Venni szándékozók, szíves-
kedjenek amlirt felügyelő-
séghez fordulni. :-:

A Kisjenői Főhercegi Uradalom haszon- bérlete r.-t. gazdasági felügyelősége.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Kitünő,
házilag kezelt, hordóban sa-
vanyított

káposzta

kapható nagyban és kicsiny-
ben. Heti vagy havi előjegy-
zéseket házhoz szállításra is
elfogad

Baumann Lajos
fűszerkereskedése
Arad, Damjanich-utca 1. sz.

URÁNIA

3211

Szombaton

Kellermann Bernhardt:

Az alagút

Filmszenzáció 6 részben.

Előadások délután 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és
nem folytatólagosak. Csak a pénztárnál készpénzért
váltott jegyek érvényesek.

Munkás- bakkancs

legjobb minőségű,

nagy mennyiségben kapható

Schwartz bórkereskedőnél,
Aradon. 4322

Braun H. A.

festékraktára
Arad, Boros Beni-tér 7. 4011

Ajánl f

petroleumot

literenként **68** fillérért.

Weitzer János gép-, waggongyár és vasöntőde részvénytársaság - Aradon.

Meghívás

A WEITZER JÁNOS GÉP-, WAGGONGYÁR ÉS VASÖNTŐDE
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ARADON

XXIII. rendes közgyűlésére,

mely Aradon, az Aradi és csanádi egyesült vasutak üléstermében,
1915. évi november hó 21-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az elmúlt üzleti év eredményéről, továbbá a zárszámadások és mérleg előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és ezekkel kapcsolatban a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség hovaforrdítása, valamint az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény feletti határozathozatal.
2. A felügyelő-bizottság tagjainak választása az alapszabályok 29. §-a értelmében.
3. A felügyelő-bizottság jutalomdíjának megállapítása. (Alapszabályok 31. §-a).
4. Az alapszabályok 21. §-a értelmében esetleg előterjesztendő indítványok feletti határozathozatal.

Jegyzet. Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények vagy az ezekről nyilvános hitelintézetek által kiállított letétjegyek legalább nyolc nappal a közgyűlés előtt a következő helyeken letéteményezendők és pedig mindkét esetben egyidejűleg benyújtandó sorszámos jegyzékkel:

Aradon: az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál,

Budapesten: Igazgatóságunk pénztáránál, (V., Fürdő-utca 1.)

Wien-ben: Schoeller & Co. bankháznál (I., Wildpretmarkt 10.) és a K. k. priv. allgemeine Verkehrsbank-nál (I., Wipplingerstrasse 28.) 4259

Az igazgatóság.